

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Rektor

YTTRANDE

Dnr HS 2018/608

2018-09-12

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande N2018-03829-RTS

EU-kommissionens förslag om gemensamma bestämmelser bl a för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden COM (2018) 372-375, 382, 390 och 471-473

Sammanfattning

1. Sammanhållningspolitiken och de aktuella fonderna är viktiga instrument för att minska regionala skillnader och skapa tillväxt i EU:s regioner. Förstärkning av detta arbete och minskade skillnader inom EU:s gränser ser vi som viktigt och de förändringar som föreslås är **generellt positiva**.

2. Förslag om **förenkling och minskad byråkrati** för såväl akademi som företag ser vi som mycket positivt. Denna förenkling bör också ses i sammanhang med kopplingar och samspel med andra EU-program, som Horisont Europa, Life+ m.fl. Möjligheten att ansöknings- och uppföljningsarbetet likriktas förbättrar förutsättningar att nya aktörer kan involveras inom olika stödinstrument som EU erbjuder. Användning av *Participant Portal* bör eftersträvas i större omfattning.

Möjligheten att ha en **gemensamt förvaltande organisation** på nationell nivå skulle förenkla arbetet med olika fonderna

3. **Kopplingen mellan strukturfonderna och forsknings- och innovationspolitiska instrument** bör stärkas och tydliggöras, dels för att undvika dubbelfinansiering av aktiviteter som jobbar mot samma mål, men också för att möjliggöra förstärkning av projekt som kompletterar varandra.

Tematiskt fokus är positivt för Eruf och ESF+, men vi efterfrågar **flexibilitet** för regionerna att inrikta programmen på målsättningar och prioriteringar som anses mest angelägna utifrån regionala förutsättningar och behov.

4. Det föreslås för **Interreg** att samarbeten skall omfatta samma **funktionsområden** som de befintliga makroregionala strategierna. Detta kommer att utesluta vissa för vår del viktiga samarbetsområden, som t.ex. Nordsjö-samarbetet. Justering föreslås.

Dessutom föreslås s.k. Interregionala **innovationsinvesteringar**. Förslag bör förtydligas.

5. Indirekta **kostnader** (s.k. overhead-kostnader) för deltagande lärosäten i strukturfondsprojekt bör ersättas enligt nationell praxis för att förenkla byråkrati och sänka tröskeln för deltagande.

Ersättningen per timma för forskare i strukturfondsprojekt är lågt och bör justeras.

Kommentarer till punkterna ovan

1. Generellt om strukturfonderna

EUs sammanhållningspolitik har bidragit till att det strategiska utvecklingsarbetet på regional nivå har stärkts. Genom dessa satsningar har olika parter inom akademi, näringsliv, offentlig och social sektor kunnat samlas för olika insatser för regional utveckling. Regionerna har utvecklat sin förmåga, i samverkan med andra aktörer, att utforma regionala tillväxtprogram utifrån regionala analyser, vilka bidragit till att prioritera angelägna insatser anpassade efter behov. Arbetet med EU-programmen i strukturfonderna uppmuntrar till att tänka i en helhet och sätta regionen i ett större sammanhang.

Vi konstaterar, utifrån vår högskolas perspektiv, att EUs strukturfonder under hittillsvarande perioder varit av stor betydelse för regional utveckling. Högskolan har härigenom kunnat starta upp och driva för oss lite större regionala projekt, i samverkan med andra parter. Sådana projekt har varit en viktig förutsättning för att vi har kunnat utveckla forskningsarbetet på Högskolan. Projekt finansierade genom Regionalfonden har bidragit till en stark utveckling av samverkan mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor genom viktiga satsningar på samverkansarenor. Socialfonden har möjliggjort för högskolan att bidra till projekt för kompetenshöjande åtgärder inom området digitalisering för personal inom offentlig sektor och möjlighet att testa nya arbetssätt för att stötta unga dataspelsintresserade personer som har svårt att hitta en plats på arbetsmarknaden.

2. Gemensamma bestämmelser och förenkling (COM (2018) 275)

Gemensamma bestämmelser CPR syftar till att minska fragmenteringen av regler och förslaget är en gemensam uppsättning av grundläggande regler för sju fonder. Högskolan i Skövde ställer sig positiv till grunden med gemensamma bestämmelser samt att sammanhållningspolitiken ska omfatta alla regioner. Högskolan anser att förslaget (kapitel 3, punkt 2) om att anpassa program och resurser mot bakgrund av ändrade förhållanden i omvärlden är eftersträvansvärt för att möta konkreta behov. Även en ökad flexibilitet inom program bör uppnås för att kunna anpassa fördelningen mellan prioriteringar/insatsområden på ett enklare sätt. Kopplingen till utbildning och forskning bör vara tydlig i bestämmelserna.

Fortsatt arbete med förenkling kring ansökan och projektgenomförande är viktigt (kapitel 3, punkt 1).

Vi noterar också att de administrativa rutinerna mellan EU:s olika instrument varierar och detta kan med fördel ses på i detta sammanhang. Kopplingar och samspel med andra EU-program, som Horisont Europa, Life+ m.fl. bör underlättas genom – om inte

lika – så i alla fall likartad administrativa rutiner. Möjligheten att ansöknings- och uppföljningsarbetet likriktas förbättrar förutsättningar att även mindre aktörer kan involveras inom olika stödinstrument som EU erbjuder. Möjligheten att utnyttja *Participant Portal* i detta samband bör eftersträvas.

I Sverige har vi flera olika organisationer som förvaltar fonderna, och detta skapar onödig extra administration - inte minst då regler och dokument inte är samma. Att se över den nationella organisationen och eventuellt samla fondernas förvaltning i samma organisation bör diskuteras.

Förslag om ökad flexibilitet samt förenkling och minskad byråkrati för såväl akademi som företag ser vi således som mycket positivt.

3. Koppling mellan forsknings- och innovationspolitiska program (COM (2018) 382)

Högskolan i Skövde ser inga principiella problem med sammanslagning av flera fonder i ESF+. Att öka samstämmighet, flexibilitet och förenkling kommer att vara till fördel för att nå de mål EU satt upp. Samarbetet mellan ESF+ och Erasmus+ ser vi som positivt, liksom möjligheten att fortsätta kombinera Eruf och ESF+ genom flerfondsprogram. Tematisk fokus i både ESF+ och Eruf ser vi också som positivt, och valda tema är viktiga och relevanta för vår region. Det är dock väsentligt att det finns en flexibilitet för regionerna att inrikta programmen på målsättningar och prioriteringar som anses mest angelägna utifrån regionala förutsättningar och behov.

Vi ser dessutom att det med fördel kan tydliggöras kopplingar mellan spetskompetenssatsningar som i Horisont Europa och regional relevans som i Eruf och ESF+. Genom att ge möjlighet att sammankoppla dessa skapas förutsättningar att bygga såväl spets som bredd också på regional nivå, vilket exemplifieras i flertal projekt på vår Högskola. Exempelvis skulle mycket bra projekt i Horisont Europa som ej kan finansieras pga budget lyftas över i passande fond om möjligt. Förenkling, flexibilitet etc även mellan dessa program skulle underlätta komplementaritet för de mål EU eftersträvar, men också undvika dubbelfinansiering av projekt inom samma område.

4. Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) (COM (2018) 274)

Interreg har stimulerat viktiga samarbeten mellan regionerna, för transnationell utveckling i länder gränsande till varandra. Interreg har också stor betydelse för utveckling av nätverk för forskare och andra aktörer, och fungerar på så vis som en viktig språngbräda för vidare Europeiska samarbeten inom forskning och innovation t ex inom ramprogrammet för forskning och utveckling.

I kapitel 3 (s.6 punkt 3) föreslås stärka de Interreg-program för transnationellt samarbete och havssamarbete som omfattar samma funktionsområden som de befintliga makroregionala strategierna. Vi konstaterar att Interreg Nordsjön samt Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak inte omfattas av någon befintlig makroregional strategi, som t.ex. Östersjön i form av Östersjöstrategin. Interreg Nordsjön samt Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak är dock program och geografier för betydelsefulla samarbeten mellan ingående regioner.

Det är viktigt att områden som i nuläget saknar en makroregional strategi inte utesluts. När det gäller den föreslagna nya komponenten i Interreg – Interregionala innovationsinvesteringar (jfr t.ex. avsnitt III i Allmänna bestämmelser punkt 2) - så vill vi understryka att förslagen behöver presenteras betydligt mer i detalj än vad som nu är fallet. Innovationsbegreppet används i olika sammanhang och en tydlig definition krävs. Det är också viktigt att involvera forskare och lärosäten både i framtagandet och för genomförandet av denna komponent.

5. Ekonomiska aspekter

Vi vill påpeka att indirekta kostnader (s.k. overhead-kostnader) för deltagande lärosäten i strukturfondsprojekt bör ersättas enligt nationell praxis för att förenkla byråkratin och sänka tröskeln för deltagande.

Utbetalningar av beslutade anslag bör påskyndas för att underlätta deltagande i projekt för små företag.

Ett konkret redovisningsproblem är när pågående projekt anordnar en konferens och parterna inte får fakturera varandra för kostnaderna. En ändring i reglerna gällande detta är önskvärd. Dessutom vore det positivt med möjlighet att ersätta kostnader genom att använda faktiska redovisade kostnader, klumpsummor och schabloner.

Ersättningen för nedlagd arbetstid är också för låg för att möjliggöra full kostnadstäckning för forskare. Om dessa skall kunna medverka i projekt bör timersättningen justeras. Högskolan får idag tacka nej till deltagande pga av den låga kostnadstäckningen.

Högskolan i Skövde har i sitt arbete med kommentarer till remiss avseende ESF+, Eruf och Interreg haft samråd med forskare vid vårt lärosäte, samt med representanter från Västra Götalands Regionen, Chalmers Tekniska Högskola, Högskolan i Väst, Högskolan i Borås samt Högskolan i Halmstad.

Lars Niklasson